

Deres referanse:
17/3618 - EISK

Vår referanse:
201702621-34

Sted, Dato
Oslo, 7.12.2017

FORENKLET HØRINGSINNSPILL TIL NOU 2017:11 - BEDRE BISTAND. BEDRE BEREDSKAP (SÆRORGANUTREDNINGEN)

1. Innledning

Politidirektoratet viser til e-post fra Justis- og beredskapsdepartementet 19. juni 2017, der det bes om innspill til forslagene fra utvalget som har vurdert politiets særorganer.

Ettersom særorganutredningen berører hele politi- og lensmannsetaten på alle nivå, er etaten i en særstilling som høringsinstans. Selv om utvalgets mandat i utgangspunktet har vært svært bredt, berører dets konklusjoner områder som igjen bør ses i en større sammenheng før det fattes beslutninger. De tiltak som er anbefalt berører i praksis selve etatsmodellen for politiet: hvordan politiet som helhet organiseres, hvordan oppgaver, ansvar og roller fordeles og hvordan det hele skal spille sammen for at politiet best mulig kan ivareta sine samfunnsoppgaver på en effektiv måte.

For å oppnå tilstrekkelig behandling av utvalgets anbefalinger har det vært behov for en omfattende intern prosess, slik at utvalgets anbefalinger blir tilstrekkelig belyst og drøftet. Det har vært ventet ulike syn på anbefalingene blant politiets ulike organer, hvilket ga et behov for at politiets nasjonale ledergruppe fikk muligheten til å gjennomføre grundige drøftinger av mulige konklusjoner og konsekvenser og eventuelt finne frem til nye alternativer, eller tiltak og justeringer som kompenserer for mulige uheldige sider ved de ulike utvalgets forslag.

Det har ikke vært avsatt tilstrekkelig tid til politi- og lensmannsetatens behandling av særorganutredningen, verken hva gjelder de konkrete anbefalingene utvalget har avgitt eller øvrige spørsmål som henger sammen med disse. For å kunne levere et høringsinnspill med tilstrekkelig kvalitet har Politidirektoratet vært i dialog med departementet om utsatt frist til 1. mars.

Siden dette ikke har vært mulig, avgir derfor Politidirektoratet med dette et forenklet hørings svar. For hver av utvalgets hovedanbefalinger, oppsummerer vi de høringsinnspill direktoratet har fått fra egne organer, og legger til direktoratets vurdering og de konklusjoner som er mulig å fatte på nåværende tidspunkt. Politidirektoratet vil vurdere flere av problemstillingene i fortsettelsen og eventuelt komme tilbake med nye anbefalinger på et senere tidspunkt.

Politidirektoratet

2. Kort om overgripende problemstillinger

Tidspunkt for utredningen og eventuell gjennomføring av tiltak

Utredningen av politiets særorgan ble foreslått av politianalyseutvalget i NOU 2013:9 og vedtatt i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 61. LS (2014-2015).

Bakteppet har vært at større og mer robuste politidistrikt i større grad kunne forventes å være mer selvhjulpne og ha mindre behov for bistand enn tidligere.

De nye politidistriktene ble etablert 1. januar 2016 og den overordnede organiseringen besluttet samme år. Gjennom 2017 er den underliggende organiseringen besluttet. Den nye lokale strukturen er i en implementeringsfase som også vil strekke godt ut i 2018. Nye og standardiserte funksjoner, tiltak for forbedret styring og ledelse, nye arbeidsprosesser og nye arbeidsverktøy er under implementering og utvikling. Det synes imidlertid klart at flere av politidistriktene fortsatt vil ha begrensede forutsetninger med hensyn til å kunne oppnå den kapasitet og kompetanse som kreves, for mer selvstendig å kunne ivareta distriktenes fulle oppgaveportefølje. Politidirektoratet vurderer at usikkerhet om hvor langt den pågående nærpoltireformen vil bringe politidistriktene, tilsier at utredningen er gjennomført på et for tidlig tidspunkt. Innspill fra egen etat støtter dette synet.

Dersom det fattes beslutninger om organisatoriske endringer som følge av denne høringen, bør det tas hensyn til at reformtrykket fortsatt er stort både i politidistriktene og i Politidirektoratet. Dette tilsier at eventuelle tiltak som krever større forberedelser og innebærer vesentlige konsekvenser og tiltak i politidistriktene bør legges under en fremdriftsplan som tilpasses etatens gjennomføringsevne.

Om behovet for nasjonale enheter

Grunnmodellen for organisering av politi- og lensmannsetaten er i kort at tjenesteproduksjonen i all hovedsak utføres lokalt i politidistriktene, mens Politidirektoratet står for den strategiske ledelsen.

Som særorganutvalget påpeker, er det allikevel enkelte forhold som tilsier at oppgaver med fordel kan legges til nasjonale enheter:

- Oppgavene eller kriminalitetsområdet forekommer sjelden, er komplekse, ressurskrevende eller prinsipielt vanskelige, og det er derfor ikke hensiktsmessig at de er lagt til et politidistrikt
- Kriminalitetsområdet er grenseoverskridende eller distriktsovergripende og hører ikke naturlig hjemme i et politidistrikt
- Kriminalitetsområdet har internasjonalt tilsnitt og forgreininger av betydning som gjør ressursinnsatsen særlig krevende

Politidirektoratet deler utvalgets syn på punktene over, og vurderer at det også kan være flere begrunnelser for å legge oppgaver til en eller flere nasjonale enheter:

- Saksfeltet krever et nasjonalt/internasjonalt koordinerings- og kontaktpunkt
- Det er behov for et nasjonalt ansvar for standardisering og fagutvikling innen saksfeltet
- Saksfeltet er under stor utvikling, hvilket krever felles nasjonal oppgaveløsning og metodeutvikling
- Det er behov for strategisk prioritering av saksfeltet
- Oppgaven er stedsuavhengig og det er stordriftsfordeler ved å samle oppgaven til én enhet

Flere av de overstående kriteriene preger de høringsinnspill Politidirektoratet har mottatt og direktoratets egne vurderinger av utvalgets anbefalinger.

Politidirektoratet anser at vurderingen og betydningen av kriteriene kan variere over tid. Det er naturlig at prioritering av ulike saksfelt vil variere med samfunnsutviklingen. Likeledes kan en oppgave som i dag forekommer sjelden bli mer vanlig i fremtiden, – og motsatt. Noe som krever spesialistkompetanse i dag, kan utføres av generalisten i fremtiden. Et saksfelt kan være under rivende utvikling i en periode, for så å stabiliseres. Dette gjør at hvilke konkrete oppgaver som til enhver tid legges til henholdsvis nasjonale enheter og politidistrikter bør være gjenstand for forholdsvis hyppig revisjon.

Politidirektoratet mener imidlertid at det alltid vil være behov for nasjonale enheter. Politiets tjenesteleverandører, PFT og PIT, løser oppgaver som ville vært fordyrende og ineffektivt om politidistriktene skulle løse hver for seg. Det er trolig ingen i dag som ser for seg at grunn- og videreutdanningen skulle skje i regi av hvert politidistrikt. Særorganene løser oppgaver og yter bistand som gjør at etaten kan yte tjenesteproduksjon som ellers ville blitt løst med lavere kvalitet – eller ikke løst i det hele tatt. Det er behov for enheter som fanger opp saker som ikke faller naturlig på et politidistrikt og som krever felles kontaktpunkt mot omverdenen.

Politidirektoratet anser det som viktig og nødvendig at nasjonale enheter, gjennom sin bistand, overfører kompetanse til politidistriktene. Det som i dag er spesialistkompetanse i nasjonale enheter bør i morgen bli kompetanse som politidistriktene selv besitter. Dette gjør imidlertid ikke at de nasjonale enhetene over tid blir overflødige. Kriminalitets- og teknologiutviklingen er dynamisk og det vil hele tiden være nye problemstillinger som må håndteres. Slik sett er nasjonale enheter vår førstelinje mot fremtiden. Dagens spesialistkompetanse er forhåpentligvis morgendagens generalistkompetanse. Samtidig dekker morgendagens spesialistkompetanse problemstillinger vi ikke kjenner eller ikke klarer å håndtere i dag.

Det er et mål at politiet yter bedre og likere tjenester uavhengig av hvor man bor i landet. Politidistriktene er nå organisert mer enhetlig. Dette legger til rette for bedre samarbeid og gjensidig læring, samt felles metode- og teknologiutvikling. Det er imidlertid behov for et faglig lederskap i utviklingen av politiet: å analysere utviklingstrekk i samfunnet av betydning for politiets oppgaver og tjenester, å fange opp impulser fra nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere, å innhente gode idéer og erfaringer fra politidistrikter og særorgan og legge til rette for at etaten hele tiden har oppdaterte, standardiserte og effektive arbeidsmetoder og verktøy.

Utvalget har tatt utgangspunkt i et prinsipp om at oppgaver som *kan* løses lokalt, også *bør* løses lokalt, og viser til at dette følger hovedregelen for fordeling av beslutningsmyndighet og ansvar for oppgaver og saksbehandling i norsk offentlig forvaltning om delegering til laveste mulige *effektive* nivå. Dette følger også grunnmodellen for organisering av norsk politi, omtalt over. Dette innebærer en negativ avgrensning ved at andre løsninger, som å legge oppgaver til nasjonale enheter, må begrunnes særskilt, jf. kriteriene over. Politidirektoratet anser at dette prinsippet fort kan trekkes for langt, ved at ønsket om å løse oppgaver lokalt kan hindre den samlet sett mest effektive oppgaveløsningen. Når nasjonale enheter er gitt de riktige oppgavene, vil ett timeverk her spare flere timeverk i politidistriktene, både fordi høyere kompetanse og erfaringsnivå gir mer produktivitet per timeverk og fordi innsatsen i én nasjonal enhet kan spare tilsvarende aktivitet i 12 politidistrikter.

Om å legge tunge nasjonale oppgaver til et politidistrikt

Utvalget forslår at to tunge nasjonale oppgaver, ansvaret for etterforskning av miljøkriminalitet og operativt ansvar for utlendingsforvaltningen, legges til et politidistrikt. Samtidig foreslås det at én tung oppgave, ansvaret for nasjonale beredskapsressurser, løftes ut av Oslo politidistrikt.

Høringsinstansene gir ulike innspill til disse anbefalingene, med unntak av forslaget om å legge miljøkriminalitet til Trøndelag politidistrikt, som alle fraråder.

Politidistriktenes oppgaveportefølje er meget omfattende og innebærer et meget bredt grensesnitt mot publikum og en rekke samarbeidspartnere. Politimesterne må forholde seg til styringslinjer fra både Politidirektoratet, Riksadvokaten, PST og hovedredningssentralene. Oppdragsgiveres, publikums og samarbeidspartneres forventninger til politiet vil i overskuelig fremtid alltid overstige hva politidistriktene har realistisk mulighet til å levere. Politimesterne står, innenfor overordnede føringer, alltid overfor utfordrende prioriteringer. Politidirektoratet vurderer med dette som bakteppe, at det generelt er uheldig å legge tunge nasjonale oppgaver til politidistriktene, da dette vil skape nye målkonflikter lokalt. Utvalget påpeker at dette må løses gjennom bedre styring og prioritering fra Politidirektoratet. Politidirektoratet ser naturligvis viktigheten av klare prioriteringer og god styring fra strategisk nivå. Men i en situasjon der avstanden mellom forventninger og leveranseevne blir for stor, oppstår fort et valg mellom å gi forholdsvis stor lokal handlefrihet eller å innføre uheldig detaljstyring.

Politidirektoratet er altså grunnleggende skeptisk til å legge nasjonale oppgaver til politidistrikt, men ser at det kan finnes unntak som allikevel kan gjøre dette aktuelt:

- Dersom oppgaven er av begrenset størrelse, sett opp mot politidistriktets totale portefølje, og ikke krever omfattende koordinering og oppfølging av andre politidistrikter. Det er eksempelvis håndterbart for Finnmark politidistrikt å ivareta ansvaret for politiattester og for Sør-Vest politidistrikt å ivareta overordnet rolle som sokkelansvarsdistrikt.
- Dersom oppgaven har en klart *største bruker* og oppgaven ikke blir for stor sett opp mot øvrig portefølje. Det anses håndterbart for Oslo politidistrikt å ivareta ansvaret for nasjonale beredskapsressurser, mens ansvaret for utlendingsforvaltningen foreløpig vurderes å bli for omfattende for Øst politidistrikt.

Utover oppgaver knyttet til selve tjenesteproduksjon og bistand, kommer spørsmålet om politidistrikt bør kunne tillegges ledende og koordinerende oppgaver i forbindelse med faglig utvikling av de polisiære virksomhetsområdene. Dette innebærer i så fall et ansvar som innebærer mye oppfølging av andre politidistrikt og potensielt særorganer. Politidirektoratet vurderer at slike oppgaver helst ikke bør legges til politidistrikt, med mindre distriktet allerede er tildelt et overordnet operativt ansvar på samme område. Unntak kan vurderes på samme måte som over, og det kan i enkelte tilfeller være vanskelig å finne andre gode alternativer, gitt at det ikke finnes nasjonale organer som kan ta rollen.

Politidirektoratet vil arbeide videre med oppgavefordeling mellom seg, politidistriktene og de øvrige nasjonale organene, blant annet i oppfølgingen av arbeidet med videreutvikling av Politidirektoratet, jf. kapittel 3.8.2, andre avsnitt. Direktoratet vil komme tilbake til Justis- og beredskapsdepartementet i tilfeller der eventuell ny oppgavefordeling krever politisk beslutning.

3. Politidirektoratets vurdering av utvalgets hovedanbefalinger

3.1. Ny benevnelse på særorgan

Utvalget foreslår at politiets særorgan omtales som bistandsenheter.

Mottatte innspill

Ti høringsinstanser har uttalt seg om forslaget. Seks politidistrikt, Utrykningspolitiet og Politiets fellestjenester støtter utvalgets forslag om å omtale politiets særorgan som bistandsenheter. De fleste påpeker at å endre benevnelsen fra "særorgan" til "bistandsorgan" understreker at det primært er politidistriktene som skal løse politiets oppgaver, mens særorganene/bistandsenhetene skal støtte politidistriktene.

Kripos og Oslo politidistrikt er uenig i utvalgets forslag. Begge påpeker at begrepet "særorgan" er godt innarbeidet, og at "bistandsorgan" blir upresist ettersom særorganene også ivaretar egne oppgaver.

Politidirektoratets vurdering

Forslaget om ny benevnelse på særorgan har ikke avgjørende betydning. Politidirektoratet vil imidlertid påpeke at ved å endre benevnelsen til "bistandsorgan" underkommuniseres en rekke oppgaver som utføres av dagens særorgan som ikke er bistand.

3.2. Politihøgskolen

Utvalgets hovedanbefalinger om Politihøgskolen er følgende:

- a) Politihøgskolen omtales som høgskole.
- b) Politidirektoratet får myndighet til å utnevne høgskolestyret og styresammensetningen endres, med blant annet fast plass til Riksadvokaten.
- c) Politihøgskolen slås sammen med Kriminalomsorgens utdanningscenter.

3.2.1. Politihøgskolen omtales som høgskole

Mottatte innspill

Fem politidistrikt i tillegg til Politihøgskolen støtter anbefalingen om at Politihøgskolen skal omtales som høgskole. Ingen av høringsinstansene har vært negative til anbefalingen. Politihøgskolen forutsetter at det ikke får betydning for tilgangen til politiets systemer og registre, og at det ikke svekker Politihøgskolens status opp mot de andre særorganene. De fremhever at de bistår politiet med utdanning og forskning, og at Rektor har en viktig rolle i politiets nasjonale ledergruppe.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratets oppfatning er at det er naturlig at Politihøgskolen omtales som høgskole. Ved en eventuell ny benevnelse vil politiloven § 19 tredje ledd trolig måtte endres, slik at den også dekker utnevning av rektor for Politihøgskolen. Politihøgskolens benevnelse vil ikke i seg selv ha betydning for høgskolens tilgang til nødvendige systemer og registre med formål om å drive utdanning for blant annet politi- og lensmannsetaten.

3.2.2. Politidirektoratet får myndighet til å utnevne høgskolestyret

Mottatte innspill

Tre politidistrikt og Politihøgskolen har uttalt seg om anbefalingen om at Politidirektoratet får myndighet til å utnevne høgskolestyret. To politidistrikt er enig i forslaget, mens et politidistrikt og Politihøgskolen er uenig. Utrykningspolitiet tar ikke stilling til forslaget, men understreker at Politihøgskolens syn bør vektlegges.

De som er enig i forslaget trekker blant annet frem Politidirektoratets eierrolle overfor Politihøgskolen og mangelen på samsvar mellom eierskapet og fravær av rolle i utnevningen av styremedlemmer. Politihøgskolen fremhever at akademisk frihet og institusjonell autonomi best sikres ved at Justis- og beredskaps-departementet utnevner styret, og at dersom Politidirektoratet skal utnevne styret, vil de møte seg selv i styringsdialogen.

I tillegg er Politihøgskolen og ett politidistrikt enig i at Riksadvokaten bør ha innflytelse på styringen av Politihøgskolen.

Politidirektoratets vurdering

Spørsmålet om hvem som bør utnevne høgskolestyret og hvilket endret styringsbehov Politidirektoratet eventuelt vil få, bør ses i lys av konklusjonene om en eventuell sammenslåing mellom Politihøgskolen og Kriminalomsorgens utdanningssenter, og hvilken rolle Politihøgskolen eventuelt får innenfor etatens system for felles fag- og metodeutvikling. Politidirektoratet vil derfor ikke ta stilling til dette spørsmålet på nåværende tidspunkt.

Politidirektoratet ser positivt på at Riksadvokaten får plass i høgskolestyret.

3.2.3. Sammenslåing med Kriminalomsorgens utdanningssenter

Mottatte innspill

Høringsinstansene er delte i synet på anbefalingen om sammenslåing med Kriminalomsorgens utdanningssenter. Politihøgskolen og Agder politidistrikt er positive til anbefalingen. Her viser Politihøgskolen til en Rapport avgitt til Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet 4. september 2017. Rapporten påpeker viktigheten av et tettere samarbeid som styrker straffesakskjeden, og anbefaler en utredning av sammenslåing av institusjonene.

Finnmark og Sør-Øst politidistrikt, samt Utrykningspolitiet oppfatter av ulike grunner at en slik sammenslåing ikke synes naturlig. Oslo politidistrikt oppfatter ikke spørsmålet som en viktig sak for politi- og lensmannsetaten på det nåværende tidspunkt.

Politidirektoratets vurdering

Det er allerede igangsatt en utredning om mulig sammenslåing av Politihøgskolen og Kriminalomsorgens utdanningssenter. Politidirektoratet vil avvente resultatet av utredningen før vi vurderer om en eventuell sammenslåing kan tilrådes, og eventuelt under hvilke forutsetninger.

3.3. Økokrim og Kripes

Utvalget har følgende hovedanbefalinger når det gjelder framtidig organisering av Økokrim og Kripes:

- a) *Flertallet* anbefaler at Økokrim og Kripes slås sammen til en ny bistandsenhet for etterforskning. *Utvalgets mindretall* anbefaler at Økokrim forblir organisert som i dag, subsidiært at enheten både faglig og administrativt blir underlagt Riksadvokatembetet.
- b) Det etableres et NC3 (nasjonalt cyber-krimssenter) som en autonom enhet i ny bistandsenhet for etterforskning.
- c) *Flertallet* anbefaler at ansvaret for etterforskning av alvorlig miljøkriminalitet blir overført fra Økokrim til Trøndelag politidistrikt. *Utvalgets mindretall* anbefaler at ansvaret for alvorlig miljøkriminalitet fortsatt bør ligge til Økokrim.

3.3.1. Økokrim og Kripes slås sammen til en ny bistandsenhet for etterforskning

Mottatte innspill

Etaten er delt i synet på hvorvidt Økokrim og Kripes bør slås sammen til en ny bistandsenhet for etterforskning. Seks politidistrikt støtter utvalgets flertall. Ytterligere ett politidistrikt mener at Økokrim og Kripes bør slås sammen, men at man bør gå lenger i sammenslåing av særorgan og etablere ett nasjonalt bistandsorgan for alle aktuelle fagområder. Økokrim, Kripes, Utrykningspolitiet og tre politidistrikt støtter utvalgets mindretall. To politidistrikt

påpeker at de ikke kan uttale seg om framtidig organisering av Økokrim og Kripos fordi vi ikke er kjent med effekten av nærpolitireformen.

De som støtter utvalgets flertall viser til at det ikke er klare grenser mellom økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og IKT-kriminalitet, og at en sammenslåing vil samle fagmiljø som naturlig hører sammen. Flere legger også til grunn at én enhet trolig vil kunne bli mer effektiv og fleksibel, og at det er en fordel for politidistriktene at bistanden kan hentes fra ett sted.

De som støtter utvalgets mindretall viser til at Økokrim og Kripos ivaretar sine oppgaver på en god måte i dag, og de frykter at økonomiske straffesaker kan bli nedprioritert ved en sammenslåing. Økokrim og Kripos understreker også at de samarbeider godt i dag.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet vil ikke tilrå en sammenslåing av Økokrim og Kripos. Begge særorganene har sterke fagmiljø innen straffesaksområdet og ivaretar sine ansvarsområder på en god måte, selv om det også er forbedringsområder. Direktoratet er enig i at god og effektiv oppgaveløsning forutsetter at disse fagmiljøene samarbeider, men vi er usikre på om en sammenslåing av Økokrim og Kripos er nødvendig for å sikre godt samarbeid. En sammenslåing vil innebære en reell fare for at spisskompetansen i begge særorganene svekkes, særlig når det gjelder Økokrim.

Dersom Økokrim og Kripos skal slås sammen må det kunne sannsynliggjøres at den samlede oppgaveløsningen vil bli bedre enn i dag. I likhet med utvalgets mindretall kan Politidirektoratet ikke se at dette er tilfelle. Uansett bør en vurdering av hvorvidt Kripos og Økokrim skal slås sammen til en enhet avvente til Nærpolitireformen er ferdigstilt og resultatene av denne er evaluert. Man vil da ha langt bedre forutsetninger for å drøfte hvilke arbeidsoppgaver som skal forbli i de to særorganene og hvilke som eventuelt kan løstes ut til politidistriktene. Vi viser også til drøftelsen under kapittel 2, 3. avsnitt.

3.3.2. Det etableres et NC3

Mottatte innspill

Samtlige syv høringsinstanser som har uttalt seg om etablering av et nasjonalt cyber-krimssenter (NC3), støtter forslaget. Flere viser også til at dette er et tiltak som bør iverksettes snarest mulig, uavhengig av behandlingen av særorganutredningen for øvrig.

Hovedargumentet er at det er stort behov for spisskompetanse innen bekjempelse av IKT-kriminalitet, og at det vil være svært ressurskrevende for det enkelte politidistrikt å bygge opp egen spisskompetanse på området.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet vurderer det som nødvendig å etablere et nasjonalt cyber-krimssenter, og mener dette bør gjøres uavhengig av videre behandling av særorganutredningen. I Plan- og rammeskriv til politi- og lensmannsetaten for 2018 har direktoratet bedt Kripos utarbeide forslag til en plan for oppbygging av NC3 over en 4-årsperiode innenfor budsjett. En vesentlig svakhet er at det foreløpig ikke tilføres midler til en satsing for å etablere et NC3 som har kapasitet, kompetanse og teknologi på et nivå som er hensiktsmessig. Dette er avhengig av fremtidige bevilgninger. Oppbyggingen av et NC3 må ses i sammenheng med kapasitetsoppbygging på digitalt politiarbeid i distriktene.

3.3.3. Ansvar for etterforskning av alvorlig miljøkriminalitet blir overført fra Økokrim til Trøndelag politidistrikt

Mottatte innspill

Samtlige 14 høringsinstanser som har uttalt seg om utvalgets forslag, herunder Trøndelag politidistrikt, mener at det nasjonale ansvaret for etterforskning av alvorlig miljøkriminalitet ikke bør overføres fra Økokrim til Trøndelag politidistrikt. Argumentene kan kort oppsummeres slik:

- Prinsipielt bør ikke større nasjonale oppgaver legges til et politidistrikt
- Det er faglige synergier mellom økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet
- Alvorlige miljøkrimsaker er komplekse og krever spisskompetanse
- Når et politidistrikt skal balansere nasjonalt ansvar for etterforskning av miljøkriminalitet opp mot sin ordinære portefølje, er det sannsynlig at miljøkriminalitet vil bli nedprioritert
- Utvalgets argument om nærhet til Miljødirektoratet og Direktoratet for arbeidstilsynet er ikke relevant, blant annet fordi det er andre minst like aktuelle samarbeidsaktører som er lokalisert andre steder
- Det vil være krevende å bygge opp et nytt fagmiljø i Trøndelag politidistrikt
- Trøndelag politidistrikt vil ikke være en storbruker på området

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet er uenig i utvalgets forslag om å legge ansvaret for etterforskning av alvorlig miljøkriminalitet til Trøndelag politidistrikt. Direktoratet mener det vil være uheldig å legge en så viktig og kompleks nasjonal oppgave til et politidistrikt, med tanke på de målkonflikter det potensielt innebærer mellom politidistriktets ordinære portefølje og et eventuelt nasjonalt ansvar på dette området. Det tillegges også vekt at Trøndelag politidistrikt er i mot en slik løsning. Politidirektoratet stiller seg for øvrig bak argumentene fremsatt av underliggende enheter.

3.4. Politiets trafikksikkerhetsarbeid

Når det gjelder fremtidig organisering av Utrykningspolitiet, har utvalget følgende hovedanbefalinger:

- a) Totalansvaret for politiets trafikksikkerhetsarbeid legges til politidistriktene, og de innbeordrede mannskapene tilbakeføres
- b) Det etableres en strategisk enhet i Politidirektoratet for å følge opp trafikksikkerhetsarbeidet i distriktene
- c) Administrasjon av Politireserven legges et annet sted enn Utrykningspolitiet

3.4.1. Overføring av trafikkoppgaver til politidistriktene

Mottatte innspill

Politi- og lensmannsetaten er delt i synet på hvorvidt ansvaret for trafikksikkerhet skal overføres fra Utrykningspolitiet til politidistriktene. Syv politidistrikt stiller seg bak utvalgets anbefaling. Fire politidistrikt, Kripos, Utrykningspolitiet og hovedverneombudet i Utrykningspolitiet er uenig i utvalgets anbefaling. I tillegg mener Øst politidistrikt at Utrykningspolitiet bør bestå, men at politidistriktene bør få mer styring over patruljene enn i dag.

De som støtter utvalgets anbefaling viser til at det følger av prinsippet om at politimesteren skal ha full kontroll med polititjenesten i sitt distrikt. De mener også det vil gi bedre ressursutnyttelse gjennom mer helhetlig planlegging av patruljetjenesten i politidistriktene.

Flere understreker viktigheten av at trafikksikkerhetsarbeidet fortsatt prioriteres dersom politidistriktene overtar ansvaret, og at politidistriktene må være innstilt på å avgi ressurser for å ivareta det beredskapselementet Utrykningspolitiet er i dag. Samtidig stiller noen

politidistrikt spørsmål ved hvorfor trafikksikkerhetsarbeidet skal prioriteres høyere enn bekjempelse av andre alvorlige kriminalitetstyper som ikke har et dedikert særorgan.

Samtlige av de som er uenig i utvalgets anbefaling mener det er sannsynlig at politiets trafikksikkerhetsarbeid vil bli svekket dersom trafikkoppgavene overføres fra Utrykningspolitiet til politidistriktene. Fordi det fortsatt er et relativt stort antall drepte og hardt skadde i trafikken er det viktig at politiet opprettholder sin kontrollinnsats. Utrykningspolitiet er en garantist for at trafikksikkerhet prioriteres, og at oppdagelsesrisikoen for straffbare forhold i trafikken opprettholdes.

Enkelte viser til at dersom man legger ned Utrykningspolitiet mister man også det gripbare beredskapselementet som Utrykningspolitiets personell utgjør i dag. Flere mener også at Utrykningspolitiets ressurser gjør stor nytte når de er samlet på nasjonalt nivå, men at de vil utgjøre en marginal forskjell når de er fordelt på politidistriktene.

Dersom det er et ønske om å redusere antall særorgan, foreslår Utrykningspolitiet og Innlandet politidistrikt å legge Utrykningspolitiet under et eventuelt nytt nasjonalt bistandsorgan for beredskap.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet vil ikke tilrå avvikling av Utrykningspolitiet. Når politi- og lensmannsetaten nå står midt i en krevende reform vurderer direktoratet det i alle fall som lite hensiktsmessig å gjøre større endringer i særorganstrukturen før vi ser effektene av reformen. Politidirektoratet ser også at det er en fare for at politiets kontrollinnsats kan svekkes i en periode dersom Utrykningspolitiet avvikles.

Videre vil Politidirektoratet understreke at Utrykningspolitiet er en gripbar ressurs som ofte på kort varsel har bistått politidistriktene med å løse viktige ressurskrevende oppgaver, sist ved verdensmesterskapet i sykkel i Bergen. Der var Utrykningspolitiets mannskaper et viktig bidrag. Utrykningspolitiets arbeid med trafikksikkerhet og kriminalitetsbekjempelse på veg gir gode resultater, og inntil videre anbefaler Politidirektoratet å videreføre dagens organisering.

3.4.2. Etablering av en strategisk enhet i Politidirektoratet

Mottatte innspill

En liten andel av høringsinstansene omtaler utvalgets forslag om å etablere en strategisk enhet i Politidirektoratet. Sør-Øst, Vest og Trøndelag politidistrikt støtter utvalgets anbefaling. Utrykningspolitiet, Finnmark og Øst politidistrikt er uenig. Kripos tar ikke stilling til forslaget, men skriver at de savner en begrunnelse for at en slik nasjonal oppgave legges til Politidirektoratet, samtidig som det innen utlendingsfeltet og miljøkriminalitet foreslås lagt til et politidistrikt.

Finnmark politidistrikt støtter en avvikling av Utrykningspolitiet, og mener det er unødvendig å styrke Politidirektoratets styring på området, ettersom politiets trafikksikkerhetsarbeid allerede er tema i styringsdialogen med politidistriktene. Øst politidistrikt mener Utrykningspolitiets stab bør opprettholdes som et strategisk element for koordinering og ledelse av trafikksikkerhetsarbeidet. Utrykningspolitiet påpeker at det vil svekke muligheten for styring av trafikktenesten i politiet dersom det strategiske elementet legges til en enhet som ikke har operativ myndighet over politiressurser, og som trolig vil spre fagmiljøet over ulike avdelinger.

Av politidistriktene som uttrykker støtte til utvalgets forslag er det ingen som begrunner valget.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet utøver strategisk styring av politi- og lensmannsetaten, og den strategiske styringen av politiets trafikksikkerhetsarbeid er i så måte allerede forankret i direktoratet. Politidirektoratet er enig i at det er viktig at direktoratet ivaretar den strategiske styringen av trafikksikkerhetsarbeidet, og vil vurdere om denne må styrkes. Politidirektoratet ser det imidlertid ikke som hensiktsmessig å etablere en egen enhet i direktoratet for dette.

3.4.3. Organisering av Politireserven

Ingen av høringsinstansene har uttalt seg om utvalgets anbefaling om å legge administrasjon av Politireserven et annet sted enn Utrykningspolitiets.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har utarbeidet forslag til nye retningslinjer for Politireserven som ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet 30. juni 2016. Så lenge det ikke er tatt en beslutning om den fremtidige innretningen på Politireserven, vil vi ikke anbefale at det gjøres endringer i Politireservens organisatoriske plassering.

3.5. Utlendingsforvaltning og Politiets utlendingsenhet

Utvalget anbefaler at Politiets utlendingsenhet avvikles og at følgende endringer gjennomføres:

- a) Det operative ansvaret for Politiets utlendingsenhets virksomhet legges til Øst politidistrikt.
- b) Totalansvaret for utlendingskontroll legges til politidistriktene.
- c) Driften av politiets utlendingsinternat på Trandum legges til Kriminalomsorgen

3.5.1. Politiets utlendingsenhet avvikles og det operative ansvaret overføres til Øst politidistrikt

Mottatte innspill

Flertallet av høringsinstansene er uenig i utvalgets forslag om å avvikle Politiets utlendingsenhet og overføre det operative ansvaret til Øst politidistrikt. Syv politidistrikt, herunder Øst, er i mot en slik løsning, i tillegg til Politiets utlendingsenhet, Kripes, Utrykningspolitiets og hovedverneombudet i Politiets utlendingsenhet. Fire politidistrikt støtter utvalgets forslag.

Hovedargumentet mot forslaget er at det vil være vanskelig for et politidistrikt å balansere et så stort nasjonalt ansvar med øvrige oppgaver, og det kan føre til en nedprioritering av utlendingsfeltet. Flere bemerker også at nasjonale oppgaver som hovedregel ikke bør legges til et politidistrikt fordi det strider mot prinsippet om ett politi.

Av de som mener Politiets utlendingsenhet bør opprettholdes som særorgan, mener flertallet at porteføljen bør spisses mot kjerneoppgavene. Politiets utlendingsenhet mener imidlertid at porteføljen bør utvides for å oppnå en mer effektiv utnyttelse av politiressursene.

Politidistriktene som støtter utvalgets forslag mener det vil legge til rette for en mer effektiv og fleksibel bruk av politiressurser. Vest politidistrikts oppfatning er at Øst politidistrikt allerede er storbruker av Politiets utlendingsenhet sine tjenester, og dermed har gode forutsetninger for å ivareta fagområdet.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet vil ikke tilrå at Politiets utlendingsenhet avvikles, eller at det operative ansvaret legges til Øst politidistrikt. Det er i Prop. 61 LS (2014-2015) varslet en utredning av utlendingsforvaltningen. I tillegg er det påpekt behov for en egen utredning av organiseringen på ID-området. Kombinert med det faktum at politi- og lensmannsetaten er midt i

gjennomføringen av en omfattende reform, mener Politidirektoratet at dette taler for at man avventer en ny organisering av politiets utlendingsforvaltning.

Utfordringene på utlendingsfeltet forventes å øke framover. Det vil være uheldig å legge en så stor og kompleks nasjonal oppgave til et politidistrikt, med tanke på de målkonflikter det potensielt innebærer mellom politidistriktets ordinære portefølje og et eventuelt nasjonalt ansvar på dette området. Det tillegges også vekt at Øst politidistrikt er i mot en slik løsning.

3.5.2. Totalansvaret for utlendingskontroll på territoriet legges til politidistriktene.

Mottatte innspill

Samtlige åtte politidistrikt som har omtalt utvalgets forslag, er enig i at politidistriktene bør ha totalansvaret for utlendingskontroll. Politiets utlendingsenhet er eneste høringsinstans som er uenig. Politidistriktene peker på at dette samsvarer med politimesterens totalansvar for eget distrikt, at lokalkunnskap er en forutsetning for effektiv utlendingskontroll, og at man reduserer målkonflikter hvis ansvaret ligger ett sted. Flere mener også at ressursene Politiets utlendingsenhet bruker til bistand ville vært brukt mer effektivt i politidistriktene. Politiets utlendingsenhet mener derimot at deres bistand har vært nødvendig for måloppnåelse innen returområdet.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet slutter seg til utvalgets anbefaling om at ansvar for stedlig utlendingskontroll i sin helhet bør ligge til det enkelte politidistrikt. Ut over argumentene nevnt i etatens høringsinnspill, vil det kunne bidra til en mer helhetlig oppgaveløsning i politidistriktene.

3.5.3. Driften av politiets utlendingsinternat på Trandum legges til Kriminalomsorgen

Mottatte innspill

Av de 11 høringsinstansene som har uttalt seg, er det ni politidistrikt som støtter utvalgets anbefaling. De viser til at drift av utlendingsinternatet ikke er en av politiets kjerneoppgaver, og at Kriminalomsorgen har bedre forutsetninger for å ivareta denne oppgaven. Enkelte viser også til at det kan frigjøre politiresurser.

Utrykningspolitiet og Politiets utlendingsenhet ønsker å videreføre dagens ordning. Politiets utlendingsenhet viser til at Trandum er bemannet med sivile funksjoner, og at overføring av driften til Kriminalomsorgen derfor ikke vil frigjøre politiresurser. Utrykningspolitiet understreker at det er viktig at asylinternatet ikke fremstår som et fengsel.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet stiller seg i utgangspunktet positiv til utvalgets anbefaling om å overføre ansvaret for driften av utlendingsinternatet fra politiet til Kriminalomsorgen, men mener det er behov for en nærmere utredning for å avdekke alle konsekvenser ved forslaget.

Hovedårsaken til at Politidirektoratet stiller seg positiv til forslaget er at den brede oppgaveporteføljen som i dag tilligger politi- og lensmannsetaten er utfordrende, og når forholdene ligger til rette for det ønsker vi å bidra til et mindre lederspenn og mer oppmerksomhet på kjerneoppgavene. Politidirektoratet er enig i at drift av utlendingsinternatet ikke er en av politiets kjerneoppgaver. Politidirektoratet antar også at Kriminalomsorgen vil ha bedre forutsetninger for å drive utlendingsinternatet enn hva politiet har.

3.6.ID-området

Utvalget har avgrenset mot ID-området i sin utredning. Utvalget konkluderer imidlertid med at ID-feltet krever en egen utredning.

Mottatte innspill

Til tross for at ID-feltet ikke er en del av utredningen, har omtrent halvparten av høringsinstansene gitt uttrykk for at det er behov for bedre samordning og koordinering på ID-området, og at dette bør vurderes nærmere i en egen utredning. Politiets utlendingsenhet, Kripos og Nasjonalt ID-senter, som i dag har delansvar for politiets ID-arbeid, er blant de som støtter dette.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet er enig i at ID-området er fragmentert, og at det er behov for en egen utredning for å vurdere bedre samordning og koordinering på området. En slik utredning bør se på hele ID-området på tvers av sektorer, og ikke bare politiets ID-arbeid. Politidirektoratet har uansett behov for å se på organiseringen av ID-området i egen etat.

3.7.Nasjonale beredskapsressurser

Utvalgets hovedanbefalinger vedrørende Nasjonale beredskapsressurser er at:

- a) Nasjonale beredskapsressurser blir etablert som et eget politiorgan for nasjonal beredskap, direkte underlagt Politidirektoratet.
- b) Seksjon for teknisk og taktisk spaning (TTS) og avsnitt for undercover (UC) forblir liggende til Oslo politidistrikt.

Utvalget forutsetter at mannskapene i Nasjonale beredskapsressurser fortsatt vil inngå i operativ tjeneste i Oslo politidistrikt.

3.7.1. Etablering av et eget politiorgan for nasjonal beredskap

Mottatte innspill

Etaten er delt i synet på hvorvidt det bør etableres et eget politiorgan for nasjonal beredskap. Seks politidistrikt stiller seg bak forslaget. Tre politidistrikt og Kripos er uenig i forslaget. Ytterligere to politidistrikt og Utrykningspolitiets gir uttrykk for at de er usikre på hvordan Nasjonale beredskapsressurser bør organiseres i fremtiden.

De som støtter utvalgets syn fremhever at opprettelsen av en egen bistandsenhet vil øke den nasjonale beredskapen. Nasjonale beredskapsressurser vil i større grad bli oppfattet som en reell nasjonal ressurs. Flere trekker frem at samtidskonflikter ikke oppleves som en reell problemstilling med dagens løsning. Oslo politidistrikt oppgir at det er etablert et eget felles nasjonalt kontaktpunkt som skal sikre god nasjonal prioritering av ressursene, sørge for riktig respons og kvalitetssikre bistandsanmodninger.

Enkelte påpeker også at et bistandsorgan lettere vil kunne synliggjøre ressurs- og investeringsbehov direkte gjennom styringsdialog med Politidirektoratet, og at ved å være representert i politiets nasjonale ledergruppe vil de nasjonale beredskapsressursene synliggjøres og oppmerksomheten på beredskap styrkes.

Flere understreker at det er nødvendig og viktig at mannskapene i Nasjonale beredskapsressurser fortsatt inngår i dagens ordning med patrulje og operativ tjeneste i Oslo politidistrikt. Respondentene trekker i denne sammenheng også frem kompetanseutvikling og ressursutnyttelse som viktige elementer.

Høringsinstansene som er i mot anbefalingen peker på at den integrerte modellen med en organisatorisk knytning til landets største politidistrikt, som i tillegg har hovedstadsoppgaver, er effektiv og fornuftig. De trekker også frem at politidistriktene selv håndterer den akutte og

livreddende fasen ved alvorlige hendelser, og at behovet for forsterkning av ressursene sjelden forekommer. Flere viser til at de finner ingen eller få eksempler på samtidskonflikter.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet vil på nåværende tidspunkt ikke anbefale at de nasjonale beredskapsressursene etableres som eget bistandsorgan. Oslo politidistrikt håndterer ansvaret for de nasjonale beredskapsressursene på en tilfredsstillende måte i dag. Tilhørigheten til politidistriktet sikrer verdifull trening på et stort spekter av politioperative oppgaver, samtidig som Oslo politidistrikt har en god mulighet for planmessig utnyttelse av ressursene i daglig tjeneste. I forbindelse med pågående reform har de nasjonale beredskapsressursene fått et tydeligere organisatorisk uttrykk og er nå representert i politimesterens ledergruppe. Høyere plassering i organisasjonen forenkler disponering av ressursene på tvers av politidistrikter.

3.7.2. Seksjon for TTS og UC forblir liggende til Oslo politidistrikt

Mottatte innspill

Fem politidistrikter og Kripos har tatt stilling til denne anbefalingen, og er delte i sitt syn. Tre politidistrikt, herunder Oslo, er enig i utvalgets forslag, mens ett politidistrikt og Kripos er uenig. De som er enig i forslaget fremhever at Oslo politidistrikt er storbruker av tjenestene, men legger til at det er viktig at ressursene gjøres tilgjengelig for de øvrige politidistriktene ved behov.

De som er uenig i forslaget mener at disse ressursene bør legges til en eventuell ny bistandsenhet for etterforskning. En samling av bistandsansvar vil gi færre innslagspunkt for bistand og denne vil være mer helhetlig og koordinert. De viser også til at samtidskonflikt er en aktuell problemstilling for disse ressursene dersom de forblir i Oslo.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratets syn er at dagens løsning fungerer tilfredsstillende og ikke bør endres på det nåværende tidspunkt. Det er vesentlig for Nasjonale beredskapsressursers oppgaveløsning å ha tilgang til relevante metoder for å understøtte sine operasjonskonsept. Dagens støtte kommer i hovedsak fra TTS og UC i Oslo politidistrikt. Det må også understrekes at TTS og UC må kunne bistå andre politidistrikt og særorgan ved behov. Dersom de nasjonale beredskapsressursene senere etableres som et eget bistandsorgan er det naturlig å vurdere dette spørsmålet på nytt.

3.8. Politidirektoratets videre utvikling

Utvalgets hovedanbefalinger når det gjelder Politidirektoratets rolle, er som følger:

- a) Politidirektoratet bør avklare fagansvarsrollen med underliggende enheter
- b) Politidirektoratet bør skille tydeligere mellom strategiske og operative oppgaver overfor underliggende enheter

3.8.1. Politidirektoratet bør avklare fagansvarsrollen med underliggende enheter

Mottatte innspill

Omtrent halvparten av høringsinstansene slår fast at det er behov for at Politidirektoratet avklarer fagansvarsrollen med underliggende enheter. Kripos, Økokrim og Politiets utlendingsenhet, samt to politidistrikt, påpeker i tillegg at særorganene bør ha ansvaret for fag- og metodeutvikling innen eget kompetanseområde. Et par politidistrikt understreker at større politidistrikt også kan ta ansvar for fag- og metodeutvikling.

Flere av høringsinstansene viser til arbeidet med å etablere et forvaltnings- og utviklingsapparat for etterforskning som en del av etterforskningsløftet, og påpeker at det er behov for tilsvarende løsninger for andre fagområder. Her trekker flere fram forebygging og etterretning som fagområder der det i dag ikke er et godt system for fag- og metodeutvikling.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet ser behov for å etablere bedre system for fag- og metodeutvikling innen politi- og lensmannsetatens fagområder, og vil arbeide videre med dette. I dag løses dette på ulike måter, der noe er delegert til underliggende enheter og noe ivaretas i direktoratet. Politidirektoratet ser at det ikke er hensiktsmessig at direktoratet driver fag- og metodeutvikling på polisiære fagområder. Det vil kreve en stor oppbemanning av direktoratet for å ha tilstrekkelig spisskompetanse innen alle fagområdene, og det vil hindre en rendyrking av direktoratets strategiske rolle. Politidirektoratet mener at fagmyndigheten og fagansvaret fortsatt bør ligge på direktoratsnivå, men at den utøvende fag- og metodeutviklingen bør delegeres til underliggende enheter med spisskompetanse innen det enkelte fagområde, slik det er foreslått i etterforskningsløftet.

3.8.2. Politidirektoratet bør skille tydeligere mellom strategiske og operative oppgaver overfor underliggende enheter

Mottatte innspill

Omtrent halvparten av høringsinstansene er enig i at Politidirektoratet bør skille tydeligere mellom strategiske og operative oppgaver overfor underliggende enheter. De fleste understreker at Politidirektoratet bør rendyrke sin strategiske rolle, og flytte operative oppgaver ut til underliggende enheter. Konkrete områder som nevnes der det er behov for en gjennomgang er forebygging, etterretning, utlendingsforvaltning, ID-området og politiets internasjonale koordinerings- og kontaktarbeid.

Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet er enig i at det er behov for en gjennomgang av direktoratets rolle og oppgaver. Høsten 2017 igangsatte vi et arbeid med videreutvikling av Politidirektoratet. I forbindelse med nærpoltireformen ser vi behov for at direktoratet tilpasser seg en etat i endring. Målet med videreutviklingsarbeidet er blant annet å tydeliggjøre direktoratsrollen og avklare oppgaveporteføljen. I dette arbeidet inngår det en gjennomgang av direktoratets oppgaver for å skille ut operative oppgaver som naturlig kan legges til underliggende enheter. I henhold til foreløpig tidsplan vil utviklingsarbeidet pågå fram mot sommeren 2018.

4. Oppsummering

Under følger en oppsummering av direktoratets vurderinger av utvalgets hovedanbefalinger og overgripende problemstillinger, basert på vurderinger under kapittel 2 og 3:

4.1.Ny benevnelse på særorgan

- Politidirektoratet påpeker at ved å endre benevnelsen til "bistandsorgan" underkommuniseres en rekke oppgaver som utføres av dagens særorgan som ikke er bistand.

4.2.Politihøgskolen

- Politidirektoratet støtter utvalgets anbefalinger om at Politihøgskolen omtales som høgskole.
- Politidirektoratet viser til pågående utredning om eventuell sammenslåing av Politihøgskolen og Kriminalomsorgens utdanningssenter, og vil ikke ta stilling til spørsmål om sammenslåing på nåværende tidspunkt.
- Forslaget om å gi Riksadvokaten fast plass i høgskolestyret støttes.
- Spørsmålet om hvem som skal utnevne høgskolestyret bør avvente konklusjon om politihøgskolen skal slås sammen med Kriminalomsorgens utdanningssenter og det er avklart hvilket eventuelt endret styringsbehov Politidirektoratet vil ha i forbindelse med Politihøgskolens rolle i nasjonal fagutvikling.

4.3.Krimos og Økokrim

- Politidirektoratet vil ikke tilrå en sammenslåing av Økokrim og Krimos.
- Politidirektoratet vurderer det som nødvendig å etablere et nasjonalt cyber-krimssenter (NC3), og arbeider for dette uavhengig av videre behandling av særorganutredningen.
- Politidirektoratet støtter ikke utvalgets forslag om å legge ansvaret for etterforskning av alvorlig miljøkriminalitet til Trøndelag politidistrikt.

4.4.Politiets trafikksikkerhetsarbeid

- Politidirektoratet vil ikke tilrå avvikling av Utrykningspolitiet.
- Den strategiske styringen av politiets trafikksikkerhetsarbeid er en del av Politidirektoratets styring av politi- og lensmannsetaten. Politidirektoratet ser det ikke som hensiktsmessig at det etableres en egen enhet i direktoratet for dette.
- Politidirektoratet vil foreløpig ikke anbefale at det gjøres endringer i Politireservens organisatoriske plassering.

4.5.Utlendingsforvaltning og Politiets utlendingsenhet

- Politidirektoratet vil ikke tilrå at Politiets utlendingsenhet avvikles, eller at det operative ansvaret legges til Øst politidistrikt.
- Politidirektoratet slutter seg til utvalgets anbefaling om at ansvar for stedlig utlendingskontroll i sin helhet bør ligge til det enkelte politidistrikt.
- Politidirektoratet stiller seg positiv til anbefaling om overføring av politiets utlendingsinternat på Trandum til Kriminalomsorgen, men mener det er behov for nærmere utredning før beslutning fattes.

4.6.ID-området

- Politidirektoratet er enig i at ID-området er fragmentert, og at det er behov for en egen utredning for å vurdere bedre samordning og koordinering på området.

4.7.Nasjonale beredskapsressurser

- Politidirektoratet vil på det nåværende tidspunkt ikke tilrå at Nasjonale beredskapsressurser etableres som eget bistandsorgan.

- Politidirektoratet vurderer at dagens løsning med Oslo politidistrikts nasjonale ansvar for teknisk og taktisk spaning (TTS) og avsnitt for undercover (UC) fungerer tilfredsstillende og ikke bør endres på det nåværende tidspunkt

4.8. Politidirektoratets videre utvikling

- Politidirektoratet ser behov for å etablere bedre system for fag- og metodeutvikling innenfor politi- og lensmannsetatens fagområder, og vil arbeide videre med dette.
- Politidirektoratet ser behov for en gjennomgang av direktoratets rolle og oppgaver. Det ble høsten 2017 igangsatt et arbeid med videreutvikling av Politidirektoratet. I dette ligger blant annet å tydeliggjøre direktoratsrollen og avklare oppgaveporteføljen. Det legges opp til både beslutninger om tiltak og implementering i 2018.

4.9. Tidspunkt for utredning og eventuell gjennomføring av tiltak

- Politidirektoratet anser at særorganutredningen ble gjennomført for tidlig, før det er klart hvor langt politidistriktene vil komme med hensyn til utvikling av kapasitet og kompetanse i forbindelse med Nærpolitireformen.
- Ved implementering av eventuelle tiltak bør det tas hensyn til gjennomføringsevnen i politiet som fortsatt står i en krevende reform.

4.10. Om behovet for nasjonale enheter

- Politidirektoratet anser at det alltid vil være behov for nasjonale organer for å oppnå en god og effektiv polititjeneste.
- Det er nødvendig å balansere prinsipielle og praktiske tilnærminger, og vurdere hvordan politiet gjennom arbeidsprosesser, teknologiunderstøttelse, organisering og kompetanse best og mest effektivt kan løse sitt samfunnsoppdrag.

4.11. Om å legge tunge nasjonale oppgaver til et politidistrikt

- Politidirektoratet er grunnleggende skeptisk til å legge nasjonale oppgaver til politidistrikt, men ser at det kan finnes unntak som allikevel kan gjøre dette aktuelt. Dette gjelder både oppgaver innenfor tjenesteproduksjon og bistand og roller i forbindelse med ledelse og koordinering av faglig utvikling.

Politidirektoratet er, som skrevet, i gang med et arbeid som skal resultere i en rydding i egen portefølje, hvor det skal skilles mellom strategiske og operative oppgaver og etableres en bedre mulighet for å delegere oppgaver til politiets organer. Det skal videre ryddes i oppgave- og ansvarsfordelingen mellom særorganene, for eksempel innenfor ID-området. Når disse grepene er gjort, og de nye distriktene har kommet lenger i gjennomføringen av Nærpolitireformen, vil det foreligge et klarere bilde på eventuelle behov for å justere særorganstrukturen.

Med hilsen

Odd Reidar Humlegård
 Politidirektør